

Мирець Д.С., студентка 3 юридично-психологічного факультету НАВС

Науковий керівник: Раєцька Л.В., кандидат юридичних наук, доцент

Значення сімейного виховання в запобіганні злочинності неповнолітніх

Злочинність неповнолітніх осіб є доволі поширеним та суспільно - небезпечним явищем в Україні. Важливого значення в структурі детермінації злочинності неповнолітніх займають недоліки сімейного виховання. В свою чергу, сім'я як первинний суб'єкт соціалізації особи, відіграє значну роль в профілактиці злочинності неповнолітніх.

Виховання з боку батьків має значний превентивний вплив. В цьому аспекті потрібно опанувати науково обґрунтований підхід до виховання неповнолітніх осіб. Важливе значення має взаємодовіра, яка виступає однією з ключових особливостей, адже вона може бути не тільки запорукою та першоджерелом для гармонізації спілкування між членами сім'ї, а і попередження неправильного виховання. Взаємодовіра повинна бути двосторонньою, неповнолітня особа повинна відчувати себе не тільки морально та соціально захищеною, а і розуміти, що до неї ставляться з розумінням.

Як зазначає М. Савіна, від самого початку існування людського суспільства виховання було засобом передачі знань і досвіду від покоління до покоління [1, с. 174]. Важливою є думка С. Денисова, який зауважує, що сімейні відносини впливають на соціалізацію, формування, виховання, розвиток кожного нового покоління [2, с. 219].

Отже, можна запропонувати такі напрямки сімейного виховання, що сприятимуть формуванню правослухняної особистості неповнолітніх:

1. Власний приклад з боку батьків. Неповнолітні особи чимало чому вчаться споглядаючи на своїх батьків, тому, якщо батьки будуть вести порядний стиль життя, будуть з повагою відноситися до оточуючих, то неповнолітня особа перейме цю ідеологію. Важливим в цьому аспекті є ставлення до негативних звичок, адже вживання наркотиків та алкогольних напоїв, тютюнопаління є доволі пагубним для виховання. Неповнолітня особа може звикати до такої обстановки і з часом вважати що це є нормальним. Отже, враховуючи сучасні методики виховання дітей в сім'ї, важливим є демонстрування власного прикладу.

2. Своєчасне реагування батьків на девіантну поведінку неповнолітніх осіб та роз'яснення їм про заборону певних дій. Нейтральність з боку батьків по відношенню до девіантної поведінки може негативно відобразитися у

майбутньому. Якщо вчасно це не виявити та не вжити заходів запобігання, то в майбутньому особу буде значно важче перевиховати. Крім того, важливе значення має також пояснення і обґрунтування неповнолітній особі того, чому девіантна поведінка характеризується негативними особливостями.

3. Створення «зайнятості» неповнолітніх. Залучення неповнолітніх осіб до тематичних гуртків у навчальних закладах, залучення до заняття спортом, науковою діяльністю, культурними способами дозвілля дозволить набагато більш раціонально використовувати час. Крім того, залучення неповнолітніх осіб до так званої "зайнятості" дозволить потурбуватися про їх розумовий та фізичний розвиток. Також важливим є те, що це дозволить зменшити рівень злочинності серед цих осіб.

4. Достойний рівень матеріального забезпечення сім'ї. Матеріальне устаткування виступає досить значним чинником, який впливає на неповнолітніх осіб. У зв'язку з низьким рівнем матеріального забезпечення, поширеними є випадками вчинення з боку неповнолітніх осіб злочинів з ціллю матеріальної винагороди. Тому, вкрай важливим, щоб матеріальний добробут у сім'ї був як мінімум на достатньому рівні.

5. Недопустимість застосування насилля в вихованні неповнолітніх осіб. Це є важливим, оскільки неповнолітня особа повинна виховуватися в нормальних та гідних умовах. Застосування з боку батьків проявів насилля (поводження з жорстокістю, неповага до честі та гідності, тощо) - це є проявом неадекватної поведінки з боку батьків і негативним прикладом для неповнолітніх осіб.

Отже, основними рекомендаціями по запобіганню злочинності неповнолітній особі є правильне їх виховання ще з раннього дитинства, адже вже на даному етапі у дітей починають формуватися деякі задачі розуміння тих речей, що навкруги них відбуваються. Таким чином, важливим для нормальної соціалізації та життєдіяльності неповнолітніх осіб є власний приклад та відповідне реагування з боку батьків на девіантну поведінку, достатній рівень матеріального забезпечення сім'ї, створення умов для раціонального проведення часу для неповнолітніх, а також категорична недопустимість застосування проявів поведження з жорстокістю та неповагою до честі та гідності неповнолітньої особи. Врахування цих важливих характеристик можуть суттєво вплинути на зменшення рівня злочинності серед неповнолітніх осіб.

Список використаних джерел

1. Савіна М. Виховання дитини в українській народній традиції [Текст] / М. Савіна // Соціальна психологія. - 2009. - №3. - С. 174-182.
2. Денисов С.Ф. Сім'я як визначальний фактор у профілактиці молодіжної злочинності в Україні [Текст] / С.Ф. Денисов // Часопис Київського університету права. - 2010. - №1. - С.217-222.